

## คำจำกัดความ

### (Definition)

#### 1. ระดับการศึกษาสูงสุดที่เรียนจบ

หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ (ไม่รวมวิชาชีพระยะสั้นที่ไม่มีวิชาสามัญสอน เช่น ตัดผม ตัดเสื้อ ซ่อมวิทยุ เป็นต้น)

**ไม่เคยเรียน** หมายถึง บุคคลที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษานในโรงเรียน หรือไม่เคยได้รับการศึกษา

**ต่ำกว่าประถมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาดำกว่าระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หรือ ชั้น ม.3 เดิม)

**ประถมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบัน หรือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 หรือ ชั้น ม.3 เดิมขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

**มัธยมศึกษาตอนต้น** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาดังแต่ชั้น ม.3 ปัจจุบัน ม.3 หรือ ม.6 เดิมขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

**มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับสามัญศึกษาตั้งแต่ชั้น ม.6 ปัจจุบัน ม.ศ.5 หรือ ม.8 เดิมขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

**มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา หรือ วิชาชีพ ที่เรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าโดยมีหลักสูตรไม่เกิน 3 ปี หรือ ประเภทวิชาการศึกษา (การฝึกหัดครู) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าขึ้นไป แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

**ปวส. ปวท. อนุปริญญา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษา หรือวิชาชีพ เทคนิค ที่เรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยภาคปกติมีหลักสูตร 2 ปี แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

**ปริญญาตรี** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาโดยได้รับวุฒิปริญญาตรี แต่ไม่สำเร็จระดับการศึกษาที่สูงกว่า

**สูงกว่าปริญญาตรี** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือ ปริญญาเอก

**อื่นๆ** หมายถึง อาชีวศึกษาระยะสั้น และบุคคลที่สำเร็จการศึกษาที่ไม่สามารถเทียบชั้น เช่น เรียนทางศาสนาอิสลามในโรงเรียนปอเนาะที่ไม่มีการสอนวิชาสามัญ เป็นต้น

#### 2. ภาวะการทำงาน

**เกษตรกร** หมายถึง ผู้ที่ทำงานเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การทำการประมง รวมทั้งผู้ที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน ที่มาช่วยทำการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ ทำการประมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอย่างอื่นสำหรับงานที่ทำ รวมทั้งผู้รับจ้างทำงานในเรือทอสวนไร่ นาการเกษตร เช่น รับจ้างกรีดยาง หว่านเมล็ดพันธุ์พืช ใส่ปุ๋ย เก็บพืชผลทางการเกษตร

**รับจ้างทั่วไป/กรรมกร** หมายถึง ผู้ที่ทำงานรับจ้างทั่วไป เช่น รับจ้างทำความสะอาดบ้าน ชักผ้า เป็นกรรมกรก่อสร้าง รับจ้างแบกหาม เป็นต้น

**นักเรียน/นักศึกษา** หมายถึง ผู้ที่กำลังเรียนหรือศึกษาอยู่

**แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นแม่บ้านคอยดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในครัวเรือน หรือผู้ที่ไม่ได้ทำงาน

**อื่นๆ (ระบุ)** หมายถึง ภาวะการทำงานที่นอกเหนือจากภาวะการทำงานดังกล่าวข้างต้น จะต้องบันทึกมาให้ชัดเจน

### 3. การอ่านหนังสือ

หมายถึง การอ่านหนังสือทุกประเภทรวมทั้งตำราเรียน ตลอดจนการอ่านจากอินเทอร์เน็ต

### 4. นิตยสาร

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ ส่วนใหญ่จะออกเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือน มักจะมีขนาดเล็กกว่าหนังสือพิมพ์ มีปก เย็บเล่ม มีการจัดหน้าโดยใช้สีและรูปภาพสวยงาม พิถีพิถันกว่าหนังสือพิมพ์ เนื้อหาอาจเกี่ยวกับข่าวสาร ความรู้ สารคดี นิยาย หรืออื่น ๆ

### 5. นวนิยายหรือเรื่องอ่านเล่นต่าง ๆ

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มักออกไม่มียุ่ระยะเวลาที่แน่นอน มุ่งให้อ่านเพื่อความเพลิดเพลินใจ เช่น นวนิยาย นิทาน การ์ตูน เป็นต้น

นวนิยายหรือเรื่องอ่านเล่นต่างๆ ในที่นี้ต้องพิมพ์เป็นเล่ม ไม่ใช่นวนิยายหรือเรื่องอ่านเล่นที่พิมพ์เป็นตอน ๆ ในหนังสือประเภทอื่น ตัวอย่างนวนิยาย เช่น เพชรพระอุมา ค่าของคน คู่กรรม เป็นต้น

หนังสือการ์ตูน ได้แก่ ขายหัวเราะ และการ์ตูนญี่ปุ่น เป็นต้น

### 6. วารสารและเอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ออกเป็นประจำ

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นประจำ แต่มีรูปร่างลักษณะที่ไม่สามารถจัดประเภทเป็นหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารได้ วารสารส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาทางวิชาการ แต่อาจมีวารสารบางประเภทที่เน้นในเรื่องข่าวและความคิดเห็น แต่ไม่มีการตกแต่งรูปเล่มเหมือนนิตยสาร

วารสารส่วนใหญ่จะมีคำว่า “วารสาร” นำหน้าชื่อหนังสือ และเนื้อหาจะหนักกว่านิตยสาร ตัวอย่างหนังสือวารสาร เช่น วารสารข้าราชการ วารสารที่ดิน วารสารบริหารธุรกิจ เป็นต้น

ส่วนเอกสารประเภทอื่น ๆ ที่ออกเป็นประจำ อาจออกมาในลักษณะของแผ่นพับ แผ่นปลิว จุลสาร (Bulletin) จดหมายข่าว (Newsletter) หรืออื่นๆ ส่วนใหญ่จะจัดทำโดยสถาบันหรือองค์กรต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการประชาสัมพันธ์หรือส่งเสริมกิจกรรมของหน่วยงานนั้นโดยเฉพาะ เช่น สารผู้ใหญ่ ข่าวสารการเกษตร ข่าวสารการบินพาณิชย์ จุลสารการท่องเที่ยว จุลสารดาวเทียม จดหมายข่าวไทย คดีศึกษา เป็นต้น

### 7. ตำราหรือหนังสือที่เกี่ยวกับความรู้

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่มุ่งให้ความรู้ต่างๆ แก่ผู้อ่านเป็นประการสำคัญ ส่วนใหญ่จะออกในลักษณะของหนังสือ (Book) มีการเย็บเล่ม

**ตำราหรือหนังสือที่เกี่ยวกับความรู้** ในที่นี้ต้องใช้ในวัตถุประสงค์อ่านเพื่อให้ความรู้ทั่วไป เพื่อเสริมความรู้ ไม่ใช่มุ่งเพื่อสอบ (ไม่รวมตำราที่นักเรียน นิสิต นักศึกษา ใช้อ่านเพื่อสอบ)

## 8. หนังสือพิมพ์

หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ มีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน มักจะออกเป็นรายวัน แต่อาจออกเป็นราย 2 วัน 5 วัน 7 วัน 10 วัน หรืออื่นๆ ก็ได้ แต่ไม่ทิ้งช่วงนานเกินไป **ไม่เย็บเล่ม และไม่มีปก**

ขนาดของหนังสือพิมพ์ มีขนาดไม่แน่นอน ส่วนใหญ่มีขนาดประมาณ 40 x 55 ซม.

## 9. ข่าว

หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ปัจจุบันหรือข่าวสารที่น่าสนใจ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารที่เสนอ โดยลักษณะของข่าวนั้นจะต้องเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือเรื่องราวใหม่ ๆ และทันต่อเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทัศนะของผู้รับสาร การเสนอข่าวอาจใช้การพูด การเขียน การใช้ภาพ แถบบันทึก วีดิทัศน์ หรือภาพยนตร์ หรือสื่ออื่นๆ ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง **ทั้งนี้ต้องไม่มีการแสดงความคิดเห็นในการเสนอข่าว**

ข่าวอาจจำแนกเป็น ข่าวที่น่าสนใจทั่วๆ ไปในประเทศ ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศและข่าวระหว่างประเทศ ข่าวและความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา ความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจบันเทิง และข่าวประเภทอื่นๆ

### 9.1 ข่าวที่น่าสนใจทั่วๆ ไปในประเทศ

หมายถึง การเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันหรือเรื่องราวที่น่าสนใจภายในประเทศ ส่วนใหญ่มักมีลักษณะตื่นเต้นเร้าใจ คนทั่วไปนิยมอ่าน เช่น ข่าวหน้า 1 ข่าวอาชญากรรม ข่าวเรื่องอื้อฉาวต่างๆ ข่าวอุบัติเหตุ ข่าววินาศกรรม ภัยธรรมชาติ เป็นต้น

### 9.2 ข่าวในประเทศด้านการเมือง

หมายถึง ข่าวในประเทศที่มุ่งเสนอให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง รวมทั้งนโยบายการดำเนินงานและชี้แจงงานของส่วนราชการ

### 9.3 ข่าวในประเทศด้านเศรษฐกิจ

หมายถึง ข่าวในประเทศที่มุ่งเสนอให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และการประกอบอาชีพต่างๆ รวมทั้งการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของธุรกิจการค้าโดยรวม

### 9.4 ข่าวในประเทศด้านสังคมและวัฒนธรรม

หมายถึง ข่าวในประเทศที่มุ่งเสนอให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับศาสนา จริยศึกษา เด็ก สตรีและแม่บ้าน สุขภาพอนามัย ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

### 9.5 ข่าวต่างประเทศและข่าวระหว่างประเทศ

หมายถึง เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่อาจเกิดขึ้นในต่างประเทศหรือในประเทศไทยที่มีความเกี่ยวเนื่อง กับประเทศต่างๆ หลายๆ ประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นความเคลื่อนไหว และความสัมพันธ์ของประเทศต่างๆ รวมถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างเขตแดนไทยและเขตแดนประเทศใกล้เคียง

### 9.6 ข่าวและความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา

หมายถึง ข่าวหรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬา ความเคลื่อนไหวในวงการกีฬา เช่น ข่าวเตรียมการแข่งขันกีฬา ผลการแข่งขันกีฬา บุคคลในวงการกีฬา เป็นต้น

## 9.7 ความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจบันเทิง

หมายถึง เรื่องราวและข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับวงการบันเทิง ส่วนมากจะจัดไว้ในหน้าหนึ่ง หน้าใดโดยเฉพาะ อาจมีเรื่องเกี่ยวกับภาพยนตร์ โทรทัศน์ ดนตรี ละคร และการแสดงต่างๆ

## 9.8 ข่าวประเภทอื่นๆ

หมายถึง ข่าวอื่นๆ ที่นอกเหนือจากข่าวที่กล่าวมาแล้ว เช่น ข่าวเด็ก ข่าวบุคคล การพยากรณ์ อากาศ ข่าวสุขภาพสังคม ผลการออกสลากกินแบ่ง เป็นต้น **ยกเว้น ข่าวความเคลื่อนไหวในวงการธุรกิจการค้า และอุตสาหกรรม**

## 10. สารคดีหรือความรู้ทั่วไป

หมายถึง ความรู้หรือสารคดีที่เสนอในหนังสือพิมพ์ในลักษณะของสารคดี หรือบทความ โดยมีจุดประสงค์ให้ผู้อ่านได้รับความรู้ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง และการดำเนินงานของรัฐเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพต่างๆ ทางศาสนาและจริยศึกษาสำหรับเด็ก สำหรับสตรีและแม่บ้านเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย ศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์

### 10.1 เกี่ยวกับการเมือง การปกครองและการดำเนินงานของรัฐ

หมายถึง บทความที่มีการแถลงเกี่ยวกับนโยบาย การดำเนินงาน หรือชี้แจงงานของหน่วยราชการ กระทรวง กรมต่าง ๆ

### 10.2 เกี่ยวกับเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพต่างๆ

หมายถึง บทความที่นำเสนอ โดยมีเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้อันจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพได้ เช่น บทความที่แนะนำเกี่ยวกับการทำการเกษตร แนะนำวิธีการปลูก ตลอดจนการดูแลบำรุงรักษา การใช้ยาปราบศัตรูพืช การใช้ปุ๋ย เป็นต้น

### 10.3 ทางศาสนาและจริยศึกษา

หมายถึง บทความที่นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับหลักธรรมะ การปฏิบัติธรรม การแสดงพระธรรมเทศนา

### 10.4 สำหรับเด็ก สตรี และแม่บ้าน

หมายถึง บทความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของเด็ก สตรี แม่บ้านหรือครอบครัว

### 10.5 เกี่ยวกับสุขภาพ และอนามัย

หมายถึง บทความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย การใช้ยา การแนะนำให้รู้จักการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ตลอดจนการบำบัดรักษาเบื้องต้น

### 10.6 ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

หมายถึง บทความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตที่สำคัญๆ ซึ่งถูกบันทึกไว้เป็นประวัติศาสตร์ ตลอดจนบทความที่ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม และ ประเพณีที่สืบทอดกันมา

## 11. ความคิดเห็นหรือวิเคราะห์

หมายถึง บทความ บทบรรณาธิการ หรือข้อเขียนแบบอื่น ๆ ในหน้าหนังสือพิมพ์ ที่แสดงทัศนะหรือความคิดเห็น ตลอดจนการวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องต่างๆ เช่น แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองและการดำเนินงานของรัฐ เกี่ยวกับเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพต่างๆ ศาสนาและจริยศึกษา เด็ก สตรีและแม่บ้านเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย ศิลปะ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังรวมถึงคอลัมน์ที่เสนอความคิดเห็น

#### 11.1 เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง และการดำเนินงานของรัฐ

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง หรือการบริหารงานของประเทศ

#### 11.2 เกี่ยวกับเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพต่างๆ

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่าย การบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชน

#### 11.3 ทางศาสนาและจริยศึกษา

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา การปฏิบัติธรรม การวิเคราะห์เกี่ยวกับหลักธรรมต่าง ๆ

#### 11.4 สำหรับเด็ก สตรี และแม่บ้าน

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก สตรี แม่บ้านหรือครอบครัว

#### 11.5 เกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย

หมายถึง บทความที่มีการวิเคราะห์หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

#### 11.6 ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

หมายถึง บทความที่มีการแสดงความคิดเห็นหรือวิเคราะห์เกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์

#### 11.7 พยากรณ์ชีวิต

หมายถึง บทความที่มีการวิเคราะห์พยากรณ์ชีวิตตามราศี วัน เดือน ปี เกิด (ดวง)

### 12. บันเทิง

หมายถึง เนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์มีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

#### 12.1 แสดงด้วยภาพ ได้แก่ ภาพเขียน หรือภาพถ่าย เช่น การ์ตูนสำหรับเด็ก ภาพล้อทางการเมือง เป็นต้น

#### 12.2 บรรยายด้วยข้อเขียน ได้แก่ เรื่องสนุก ๆ เช่น นวนิยาย เรื่องแปล เรื่องสั้น เป็นต้น

### 13. ธุรกิจหรือโฆษณา

หมายถึง เนื้อหาในหน้าหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้า อุตสาหกรรม รวมถึงข่าวเพื่อการเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ (publicity and public relations) และเนื้อหาที่เป็นการประกาศสรรพคุณ คุณภาพ หรือคุณประโยชน์ของสินค้าและบริการ (advertisements)